

TISZAINTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben hához hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok elvételére és hirdetések elvételére nem vállal felelősséget. Kiadóhivatalhoz intézendők.

Német expedíciók mennek Litvániába.

Ma újból beáll a hadiállapot.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónk től.) Az Estnek jelentik Bécsből:

Diplomáciai körökből nyert értesülés szerint Németország Trockijnak ismeretes kijelentése következtében a fegyverszünet megszűntnek tekinti, aminek következtében holnaptól vagyis február 17-től kezdve ismét hadiállapot lesz Németország és Oroszország között.

Németország ezen döntésének egyik okát az a körülmény képezi, hogy a bolsevikiek a Litvániában és Esztlandban élő német nemesség egy részét lemészárolták és a német származású népet különféle képen sanyargatták. Azonkívül Finnország is sürgős segélykiáltással fordult Németországhoz.

Mindezek arra indították Németországot, hogy a hadiállapot beszüntetésének a bolsevikiek részéről történt egyoldalú kijelentését ne vegye tudomásul és olyan eszközökhöz folyamodjék, amelyekkel sikerül az Oroszországgal biztosítékokon alapuló tartós békét kivívni.

Németország február 17-ike után katonai expedíciót fog küldeni Litvániába és Esztlandba a német lakosság megvédésére, azután igyekezni fog Oroszországgal biztosítékokon alapuló sürgős békét kötni.

Bécsből jelentik: Minden jel arra mutat, hogy Németország és Oroszország között ismét kitör a háború.

Bécsből jelentik, hogy a magyar-osztrák és német delegátusok, akik a tárgyalások folytatása végett Péterváron maradtak, elutaztak Pétervárról. Ezzel Oroszországgal megszakadt a viszonyunk.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónk től.) Bécsből jelentik: Azon határozathoz, amely Oroszországgal a hadiállapotnak újból való felvételét kimondotta, ezidőszerint földrajzi okokból nem csatlakozunk; ugyanis a monarchiának Oroszországgal most már nincs közös határa; de ha a bolsevikiek Ukrania létét és függetlenségét veszélyeztetnék, vagy pedig az Ukrániával kötött béke határozatainak keresztülvételét megakadályozni szándékoznának, mi is kénytelenek volnánk Németországhoz hasonló módon eljárni.

Khuen Hédervárvary Károly gróf meghalt.

A zágrábi vasuti állomáson két utas szállott ki ezelőtt félszázaddal. Az egyik Vicai Hédervárvary-Viczay gróf, a dúsgazdag magyar mánás, a másik gróf Khuen Károly volt. Hédervárvary gróf körülnézett segítségért, de abban a pillanatban mellette terített egy kedves, udvarias ifju s az öreg gróf paktáskáját felemelve, követte. Bemutkozás után az öreg gróftól roppantul megnyerte a páratlan udvariasság. Meghívta az ifju Khuen gróftól kocsijába s attól kezdve nem is váltak meg egymástól s mikor Hédervárvary gróf meghalt, nevét és vagyonát Khuen-Hédervárvary Károly gróf örökölte.

Igy vonult be a magyar politikába a most meghalt államférfi.

A magyar politikai élet egyik legkimagaslóbb alakja mult el Hédervárvary Károly gróffal, akinek érdemeit kortársai talán nem is tudták méltatni eléggé. A szoros értelemben vett Magyarország politikai életében is kiváló szerepe volt, de horvát bánóságának történelmi jelentősége éppen elmulhatatlan.

A magyar állam egységét nála jobban, erélyesebben egy utóda sem védte meg Zágrábban. Pedig báni kormányzóságáért sok gáncs érte Magyarországon; volt idő, a mikor csak „a grancsár” címmel emlegették. Horvátországi politikájának alapelve volt: megőrizni a magyar állam egységét és tekintélyét, de egyben fellendíteni a társországok gazdasági életét. Mindkét célját elérte. Sajnos, a politikai viszonyok elszórtották arról a helyről, melyen nagy hivatást töltött be, utódai pedig nem rendelkeztek sem Hédervárvary tapintatával, sem erélyével, sem rendületlen magyar fajszeretettel. Utána Zágrábból hamarosan Zagrab lett, a magyar nyelv, a magyar államegység mindinkább háttérbe szorult a Dráván túl s ma már a törvények szövegezésében is lassankint előtérbe nyomul a horvát állam hamis teóriája. A szeren-

csetlen „fiumei rezolúció” óta a horvát szeparatisták az urak odaát.

Hédervárvaryban talán a magyarság utolsó erőskezű zágrábi exponensét temetjük.

Gróf Khuen-Hédervárvary Károly élete.

Az elhunyt államférfi Gräfenbergben, Felsősziléziában született 1849 május 23-án mint gróf Khuen Antal szlavonai földbirtokos fia. Mint a vicai és hédervári Viczay grófi család utolsó férfitörzse örököse, 1874-ben királyi engedéllyel a Khuen név mellé felvette a Hédervárvary nevet. Az 1875-78. évi cikluson képviselő volt, majd 1882-ben győr-megyei főispán. 1883-ban horvát banná lett s ez állásában majdnem 20 évet töltött kemény küzdelemben a horvát túlzókkal szemben s nagy eréllyel képviselte a magyar álláspontot.

I. Ferenc József királynak nagyon kedvelt embere volt s neve mindig felszínre került a politikai krízisek idején. Már 1894-ben, az egyházpolitikai javaslatok okozta válság idején miniszterelnöknek volt kiszemelve, de az akkori szabadelvű párt ellene fordult. — Széll Kálmán lemondása után, 1903-ban magyar miniszterelnök lett, de rövid működés után, a gróf Szapárvy László-féle vesztegetési ügy által okozott zavarok folytán lemondott. A magyar közvélemény nehezen melegedett fel iránta, grancsárnak nevezték s így az erélyes magyar politikus megérte Magyarországon, hogy éppen horvátországi magyar működését használták ki ellene. A király ismételt kinevezte magyar miniszterelnökké. Az ezután következő Tisza-kabinetben a király személye körüli miniszter lett. A koalíciós kormány lemondása után, 1910 január 17-én újra miniszterelnök lett s feloszlatta a képviselőházat, melyben egész pártja néhány emberből állott. Az utolsó ülésen az ellenzéki képviselők egy csoportja inzultálta, tentatartót s könyveket dobáltak feléje, melyek sebet ejtettek homlokán.

Ez a brutális támadás országos felháborodást okozott s az ország közvéleményét gróf Khuen-Hédervárvary felé fordította, aki egyszerre népszerű lett s az 1910. évi júniusi választáson gróf Khuen-Hédervárvary óriási többségre tett szert. 1912. április 22-ig vezette a kormányt. Lemondása után a munkapárt elnöke lett.

Betegsége és halála.

A választójogi bizottság elnöke volt, de csak az első ülésen vett részt, hirtelen beteg lett. Influenzás volt, amihez infekciós

BÉKEMINŐSÉGÜ

pipere és fertőtlenítő szappanok

nagy választékban igen olcsón beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA” illatszertárában

Bémer-tér 3.

tüdőgyulladás járult. Betegsége könnyű lefolyásnak látszott, de tegnap hirtelen szívgyengeség lépett fel. Kezelőorvosa dr. Lumniczky egyetemi tanár nem tartotta aggasztónak a beteg állapotát, de a szívgyengeség újból, nagyobb mérvben fellépett s a beteg állapota tegnap hirtelen válságosra fordult s tegnap hajnali fél 4 órakor szívszélhűdés következtében 69 éves korában meghalt. Holttestét hétfőn délután szentelik be s a hédervári családi sírboltba szállítják.

A bécsi sajtó Khuen-Héderváryról.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az esti lapok meleg hangon emlékeznek meg az elhunyt Khuen-Héderváryról. Közlik életrajzát s a munkapárt megalakítójának nevezik.

A Fremdenblatt írja, hogy Khuen halála a politikai élet vesztesége.

Az Abendblatted szerint az elhunyt politikus nemcsak Budapesten, hanem Bécsben is nagy szeretetnek örvendett.

A Presse írja, hogy Khuen-Héderváry a közélet egyik legmarkánsabb alakja. Khuen néhai Ferenc József királynak különös bizalmasa volt, optimizmusa minden nehézségen keresztül segítette. Életének legnevezetesebb momentuma, hogy ő alakította meg a nemzeti munkapártot.

A munkapárt gyásza.

Budapesti tudósítónk jelenti: A munkapárt ma este értekezletet tartott. Beöthy László elnökölt, aki megnyitó beszédében kegyeletos szavakkal parentálta el Khuen-Héderváry Károly grófot, a párt alakító elnökét. Kifejtette nagy államférfiúi kvalitásait, amelyeknek megörökítése azonban nem az ő feladata, hanem a történelemé. Felemlítette az elhunyt hazafias erőit és képességeit. Indítványozza, hogy a párt Khuen emlékének jegyzőkönyvben örökítse meg, özvegyének részvétét fejezze ki, s felkérte Tiszát, hogy a temetésen tolmácsolja a párt veszteségét. A párt ilyen értelemben határozott, gyászjelentést bocsátanak ki, s a temetésen küldött ségileg vesznek részt.

Khuen-Héderváry temetése hétfőn délután 4 órakor lesz az Akadémia Aulájából.

A harctéri jelentések.

Budapest, február 16. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Nem történt különös esemény.

A vezérkar főnöke.

Berlin, február 16. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Néhány szakaszon tüzérségi tevékenység, amely a Champagneban Tahure és Ripont között este erősebbé vált. Gyalogságunk Flandriában és St. Mihieltől keletre végrehajtott kisebb vállalkozásai sikerrel jártak.

A többi harcterekről nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

* Pemete- és hársfamézcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Német Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Az oroszok magatartását a fegyverszünet felmondásának tekintik a németek.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Berlinből táviratozzák: A Távirati Iroda jelenti: A császári kormány hivatalos nyilatkozata megállapítja, hogy a pétervári kormány magatartása a fegyverszünet tényleges felmondása. Ezt a felmondást úgy tekintik, mint amely február 10-én történt meg. A német kormánynak eszerint a szerződésileg megállapított hét nap határidejének lejárta után minden irányban szabad kezet kell fentartani.

Az orosz leszerelés — hadseregszervezés.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Norddeutsche Allgemeine Zeitung írja, hogy Oroszország leszerelésének módja hasonló az oroszok breszlitovszki kétszínűségéhez. A leszereléssel egyidejűleg elrendelték a vörös hadsereg szervezését. Valószínű, hogy Oroszország forradalmat akarna szítani.

Finnországban már dühöng a maximalisták által szított polgárháboru. A tartományi nagybizottság már felkérte a német kormányt, hogy Finnországot súlyos helyzetében megsegítse.

Lengyel tiltakozás az ukrán békeszerződés ellen.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Krakóból jelentik: Az Ukrán békeszerződésnek Cholm tartományra vonatkozó része lengyelek körében nagy izgalmat keltett. A lengyelek tiltakoznak a békeszerződés idevágó pontja ellen. A lengyel régens-tanács kiáltványban tiltakozik Lengyelország újabb felosztása ellen, megállapítja, hogy a középeurópai hatalmak megismételték a cári kormány erőszakosságát és az állam határát a lengyel jog ellenére állapítják meg.

Az ausztriai lengyel előkelőségek visszaküldték rendjeleiket a kabinet-irodának, szakadatlanul érkeznek Lengyelország valamennyi részéből tiltakozások.

A varsói városi tanács határozatilag tiltakozott az ukrán béke ellen.

Varsóban tegnap az ukrán béke ellen tüntetés külső jelképezése végett az összes üzleteket és vendéglőket bezárták.

Az orosz háboru folytatásának célja?

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az Arbeiter Zeitung írja: Németország expedíciójának célja a háboru folytatása, hogy Ukránián kívül Litvániát, Észtlandot és Kurlandot elszakítsa Oroszországtól, amely ezáltal elveszíti birtokának felét.

Mackensen és Románia.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: A Matin jelenti Jassyból:

Mackensen válasza a román kormánynak fegyverszünet meghosszabbítása ügyében tett nyilatkozatára nagy rémületet okozott nemcsak azért, mivel Mackensen megtiltotta, hogy az Avarescu kormánynak a középeurópai hatalmakkal szemben ellenséges érzületű politikus tagjai lehessenek, hanem azért is, mivel egyes hírek szerint a középeurópai államok békefeltételei szigorúbbak lesznek, mint ahogyan képzelték. A szerencsétlen fordulatot Bratianunak rójják fel, mivel hajlandó volt tárgyalni az ellenséggel, ami által az ellenség még vakmerőbb lett.

Német tengeri haderők sikerei.

Budapest, január 16. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff ügynökség jelenti: 2 hó 15-éről 16-ra virradó éjjel könnyű német tengeri haderők portyázásukban végig haladtak a La Manche csatornán, csak Dover előtt találtak egy előrsi szolgálatot teljesítő gőzessel, amelyet ágyulövessel elsüllyesztettek. Tengeri haderőink vissatértek anélkül, hogy incidens történt volna.

Február 16-án repülőgépeink a déli kikötőkben egy angol vízi repülőgépet lezuhanásra kényszerítettek.

Az északi hadterületen buvárhajóink hat gőzöst süllyesztettek el.

Mikor a tulbuzgó tolmács téved.

Purgye Hurbán állott a törvényszék előtt tegnap, izgatás vádja terhelté. Tavaly ugyanis a Szilágysomlyóról Margitta felé haladó vonatra Purgye beszállott Bályokon, ahol már bent ült Szalavetz Emánuel borkezelő. A szumános oláh letelepedett Nagy-Lajosné, egy református kántor felesége mellé s azt az ablakhoz szorította. Szalavetz beleavatkozott a dologba s figyelmeztette az ujonnan jöttet, hogy a szumánt tegye fel a hálóba s közben lebüdösözte. Az oláh visszafelé. Hogy mit mondtak egymásnak, Nagyné nem értette, neki csak Szalavetz tolmácsolta, amit Purgye mondott. A vád szerint így felelt vissza:

— Nem sokáig ugráltok itt, elpusztul Magyarország, éjien is meg mind, mert ugyse lesz Magyarország, jönnek már az oláhok és a moszkalik, oláh lesz itt minden.

Nagyné ezt elmondotta a csendőrörmesternek, ez elbeszélte a vasuti kalauznak, aki elpofozta Purgyét, majd a csendőr leszállította az oláht s letartóztatta. Az utasok pedig jól összeszidták a kántornét, hogy mit avatkozik a dologba, hiszen nem ért oláhtul s azt se tudja, mit beszéltek együtt.

A törvényszéken Seress Barna tanácselnök vezetésével Stachó Károly és Vajnovszky Vince bírák ítélték meg az ügyben, jegyző Roskoványi Zoltán dr volt, a vádat Nesztor József dr ügyész képviselte. Tolmács volt Cserbu János.

Purgye Hurbán Lőrinc azt állítja, hogy a „zsidó” három helyet foglalt el a vasuti kocsiiban, ő felkérte, adjon neki helyet. „Ülj le a gubádra a földre”, mondta az. „Én is fizettem, mint maga” válaszolt neki, mire Szalavetz ezt mondta: „Minden oláhtnak ki kell perzselni a szemét”. „Miért, mit vétettek kérdeztem.” Én Magyarországon születtem, s ha Isten segít, itt is halok meg, az oláhok teljesítették kötelességeiket, vannak olyan jó hazafiak, mint mások, pláne a zsidók, eddig sem zsidó, sem magyar nem mondta, hogy perzseljék ki a szemem.” De az csak erősködött, aztán jöttek a csendőrök, s letartóztatták.

Hogy nem mondta meg mindjárt a nevét, annak oka az, hogy ennivalóért mentek a közeli falvakba, s miután más megyében voltak, nem Szilágysomlyón, elhatározták, hogy nem mondják meg a valódi nevüket.

Nagy-Lajosné tanu hallotta Szalavetz és a Purgye közti veszekedést, de nem értett belőle semmit, amit a csendőrnek mondott, azt Szalavetzől hallotta az tolmácsolta Purgye beszédét.

Elnök: Nagy felelősséggel jár olyan, miért feljelentést tenni, amit nem értett meg-csak más bementására tette.

Szalavetz Emánuel a vádat igazolja.

Ligyák Ferenc tanu s a többi jelenlevők ezt megcáfolják az izgató kifejezésekből sem-

mit se hallottak, pedig a vasuti kupében együtt ültek.

A bíróság a vádlottat felmentette, mert a tulbuzgó Szalavetz tolmácsolását a jelenlevők nem igazolták.

A Nagyváradai Hitelbank közgyűlése.

A szolid alapon nyugvó Nagyváradai Hitelbank tegnap tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen beszámolt az elmúlt évben elért eredményről.

Dacára a háborus viszonyoknak, az eredmény igazolja úgy az intézet jó hírnevét, mint azt a körültekintő gondosságot és szakzszerűséget, amely az intézet vezetésében megnyilvánult s amelyekért az igazgatóságot, de főleg Balog Vilmos vezérigazgatót elismerés illeti meg.

A közgyűlést Sulyok István ref. esperes, igazgatósági elnök vezette s jelen voltak a következő részvényesek:

Vasady Lajos, dr Munk Béla, Moskovits Miksa, Boros Jenő, Politzer Géza, Lichtmann Jenő, dr Perczel Adolf, dr Waldmann Márk, Sinka László, Schönberg Ármán, Grósz Géza, Spitzer Béla, Sas Ede, Flegmann Ármán, Deutsch Ignác, Szandicz Mór, Balog Vilmos, Grósz Ignác, Lukács Ödön, Weisz Zsigmond, Löwy Vilmos, Wallerstein Dániel, Neuländer Mihály, Wechsler József, Weisz József, Butyka Lajos, Rákos Vilmos, Vargha Dezső, Erlich Kálmán, Gonda Vilmos, Südi Gyula, Debreczy Imre, Róthbárt Bernát, Darvassy Lajos ny. tanácsos, Darvasi Lajos, Schwartz Vilmos, Diószeghy János, Spitzer Ede, Nádor Henrik, Voszka Ferenc, Egri Dezső, Vecsei Márton, Hegedüs Nándor, Waldner Ignác, Deutsch Simon, Mezey Márton, Brüder Jenő, Farkas István, Ujváry József, Róthbárt Ignác.

Sulyok István elnök megnyitván a közgyűlést, vázolta a háborus közgazdasági viszonyokat, amelyek az intézetet tartózkodóvá tették minden nagyobb akció kifejtésével szemben s az igazgatóság inkább az intézet megszilárdítására törekedett.

Balog Vilmos vezérigazgató ezután felolvasta az igazgatóság következő jelentését.

A pénzbőség és üzlettelenség, mint az elmúlt gazdasági esztendő kétségbevonhatatlan jelensége, nyilván kitünik abból, hogy betétállományunk 1603358 K 30 fillérről, ami részben örvendetes is, 3.049.901 K 87 fillérré emelkedett, tehát csaknem megkétszereződött és visszleszámításunkat, 9000 korona értékű, ellenséges külföldön levő váltónk kivételével, teljesen megszüntettük.

Nagy súlyt helyeztünk a hadikölcsönjegyzés sikerének az előmozdítására; evégből a kebelünkben működő takarékszövetkezettel karöltve, lehetővé tettük, hogy a kölcsönök jegyzésében a legszélesebb népréteg heti befizetésekkel törlesztendő alapon részt vehessenek és a VI. és VII. hadikölcsönre a saját tárcánk részére jegyzett 100—100 ezer koronán kívül 2.300.000 K jegyzést eszközöltettünk.

Végül jelentjük, hogy a háboru első évében leírt több nagyobb követelésünk ez év folyamán befolyt, ami mindenkor vallott és követett realitásunkat és annak helyességét bizonyítja.

Attérve üzleti tevékenységünk számbeli eredményére, a mellékelt és a felügyelő-bi-

zottság által helyesnek talált mérleg, valamint nyereség- és veszteség-számla szerint a tiszta nyereség 101,289 K 74 f., ezen nyereségelosztásra a felügyelő-bizottság hozzájárulásával javasoljuk, hogy 1. rendes tartalékalapra 15000 K, 2. osztálékra 5000 drb 300 K névértékű részvény után 12 K 60,000 K, 3. 10 százalékos igazgatósági jutaléokra 9825 K 26 f., 4. 3 százalékos a felügyelő-bizottság jutalékára 2941 K 57 f., 5. 5 százalékos vezérigazgató jutalékra 4912 K 63 f., 6. Jótékony célra 600 K, Összesen 93285 K 46 f., a maradvány 8504 K 28 f. pedig új számlára vitessék át.

A felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése után az igazgatóság jelentését és a mérleget elfogadták és a felmentvényt megadták.

Darvassy Lajos ny. v. tanácsos, részvényes kérdést intéz az igazgatósághoz, hogy mennyiben igaz az a híresztelés, hogy az intézet valamely más intézettel fuzionálni szándékozik?

Sulyok István elnök kijelentette, hogy az intézet igazgatósága foglalkozik a fuzió kérdésével, bár a legszigorubb mérlegelés alapján hiszi és reméli, hogy az intézet kiállja a háboruval járó nehezégeket s nyugodt a felől, hogy a háboru után megszilárdulva indul meg a Hitelbank nagyobb, fokozott tevékenysége. A mindenáron való fuziónak azonban sem oka, sem szüksége s erre nem is gondolnak, de ha valamely jönevű és nagyobb pénzintézettel kínálkoznék az intézetre előnyös fuzió, az elől nem zárkozná el az igazgatóság.

Az elnök felvilágosító válaszára a részvényesek megnyugvással vették tudomásul. Majd a választásokra került a sor.

A felügyelő bizottságba megválasztottak: Grósz Géza, Kesztyűs János, Rosenberg Jenő, Schönberg Ármán, Spitzer Béla, Varga Pál.

Igazgatósági tanácsosokká választották: Brüder Jenő (új), Debreczy Imre, Deutsch Ignác, Flegmann Ármán, Friedmann Benő, Goldfeder Sámuel, Gonda Vilmos, Konrád Géza, Mezey Albert (új), Nádor Henrik (új), dr Rác Ödön, Rothbárt Bernát (új), Sinka László, Spitzer Ede, Víz Lénárt, Wechsler József, Weimann Béla, dr Weinstock Ármán. Elnök életetésével a közgyűlés véget ért.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és száraz pincék, istállók, kocsiszinek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közélebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.

* Ne dobja ki pénzét új ruhákért, mert a kitünően bevált ruhafestéssel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

Szépességápolás

tesen rövid időre. Pattanást, szepiót, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérre, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

A keresztény sajtóhadikölcsön.

Egyre szélesebb körben és egyre nagyobb lelkesedéssel folyik az új központi keresztény nagy napilapra a részvények jegyzése. Nagyváradi és Bihar megyei keresztény közönsége kétségtelenül az elsők közt lesz a jegyzés eredménye tekintetében.

Ujabbán a következő jegyzésekről értesültünk:

- Gróf Stubenberg József Székelyhid, 400 részvény, 10000 K.
- Mártonffy Gyula földbirtokos 80 részvény, 2080 K.
- Mártonffy Barna földbirtokos, Körösszaktál 100 részvény, 2600 K.
- Bozóky Gyuláné 50 részvény, 1300 K.
- Lakatos Sándorné 10 részvény, 260 K.
- Lakatos József 4 részvény, 104 K.
- Hellbrücki Schuch Károlyné 2 részvény, 52 K.
- Stubenbergné 10000 K.
- Róbert Vilmos cipész 1 részvény 26 K.
- Balázs Samuné földbirtokos 4 részvény 104 K.
- Dimbus Józsefné 1 részvény 26 K.
- Imrik S. Zoltán plébános 40 részvény 1040 K.
- Skraba Jenőné 2 részvény 52 K.
- Marieskó Jánosné takarítónő 1 részvény 26 K.
- Vass Irén 1 részvény 26 K.
- Ózv. Bálint Jánosné 1 részvény 26 K.
- Szent-Antal persely 800 K-ás hadikölcsön, 9 részvény 234 K.
- Pezderka Sándor káplán 4 részvény 104 K.
- Ózv. Bónyi Adorjáné 1 db részvény 26 K.
- Lapu Károly mozdonyfelvigyázó 1 részvény 26 K.
- Ózv. Reiter Lajosné házvezetőné 4 részvény 104 K.
- Ózv. Orosz Ferencné mosónő 1 részvény 26 K.
- Papp Endre káplán 4 db részvény 104 K.
- Papp Jenő állami isk. igazgató 2 részvény 52 K.
- Sürger Mariska polg. isk. tanuló 2 részvény 52 K.
- Sürger Jozefa 2 részvény 52 K.
- Sürger Anna 2 részvény 52 K.
- Sürger Bertalan 2 részvény 52 K.
- Sürger Bertalané 2 részvény 52 K.
- Borszéki Antal 1 részvény 26 K.
- Farkas Mária 1 részvény 26 K.
- Paksy Gusztávné 1 részvény 26 K.
- Paksy Leona 1 részvény 26 K.
- Bélme Mária 1 részvény 26 K.
- Papp Anna 1 részvény 26 K.
- Dr. Lestyán Endre 40 részvény 1000 korona.
- Szent László templom perselygyűjtése 40 részvény 1000 korona.
- Jézus Szíve Társulat 5 részvény 125 korona.
- Mária Olvasó Társulat 10 részvény 250 korona.
- Landessmann Rezsőné 2 részvény 50 korona.
- Török Sándorné 1 részvény 25 korona.
- Szedes János 1 részvény 25 korona.

A gyűjtési irányító végrehajtó bizottság tegnap a gyűjtés lebonyolítására nézve következőleg állapotodott meg:

A pénzkezelést át veszi a Népszövetségi Hitelszövetkezet. Minden hétfőn és csütörtökön délután 3-5-ig a Hitelszövetkezetben a Sajtóhadikölcsön bizottság tagjai inspekción tartanak, átveszik és nyugtázzák a beérkezett összegeket s ha kell, nyelveket adnak ki. Minden gyűjtő szíveskedjék gyűjtőívét a Hitelszövetkezetben lehetőleg még holnap tevélyegoztetni. A rendes és állandó

inspekció betartásáról a végrehajtó bizottság gondoskodik.

Ezer műtárgy és sok látogató.

A négyes honvédek lábadozó osztagának majolika és iparművészeti kiállítását tegnap nyitották meg a Kereskedelmi Bank helyiségében. Az ötlet Wellner Kálmán kerámiai művészé, aki értesülvén arról, hogy a Kertész-féle üzlethelyiséget a Kereskedelmi Bank kibérelte, megkérte Szóke Sándor igazgatót, hogy a helyiséget engedje át egy hétre. A bank e kérésnek eleget tett.

A kiállítás megnyílt, Wellner Kálmán és Cseh Alajos kezdték árusítani a szebb-nél-szebb majolikatárgyakat. A közönség egyelőre nem érti a dolgot, azt hiszi, hogy ez bazar-kiállítás, pedig ezt rokkant katonák készítik, s ilyen csak egyszer készítenek fáradtsággal, izléssel, művészettel. Ha a közönség honorálja ezt a törekvést, később nagyobb szabású kiállítást láthat.

A vásárlások gyorsan folytak Moskovits József dr. kamarai elnök, Sz. Zsigmond Anna, Lichtmayer Jenőné, Székely Jenő, Hegedüs Imréné, Schadeberg Béláné vásároltak sokat. Obrincsák István ezredes is megjelent s igen hízeltgőleg nyilatkozott a kiállított izléses műtárgyakról. Az első nap eredménye közel 1000 korona, a kiállított 1000 darab műtárgyból tehát néhány hiányzik.

A sorsolás február 25-én lesz, a kihuzott számokat az újságok közlik.

A rendőrség két napos nagy razzijája.

Megtisztítják a várost a betörőktől.

Elfogott betörőbanda.

Az a tűrhetetlen állapot, amelyet az egyre elharapódzó betörések idéztek elő, indították a rendőrséget arra, hogy szigorú következetességgel keresztülvitt, általános, széleskörű razzit tartson.

Razzit tartani most nem könnyű. Békében másképen ment a dolog, volt ember elég, akikkel lehetett dolgozni és eredményt elérni. Most razzijára 10 rendőrnél több nem mehet, a többi szolgálatra van lekötve, tisztviselő is kevés akad. Jánossy Gyula főkapitányhelyettes, aki nagy ambícióval igyekszik a normális közbiztonsági állapotot fenntartani, illetve visszaállítani, ennek dacára délután tüzte ki magának, hogy a várost megtisztítja e garázdálkodó betörőbandáktól, még pedig szigorú ellenőrző razzik tartásával.

Tegnapelőtt este volt az első razzia, amely az egész város területére kiterjedt. A razzit maga Jánossy tb. főkapitány vezette és irányította, a várost különböző csoportokban vizsgálták át, amely csoportokban Réz Bertalan és Horváth Géza tb. rendőrkapitányok, Ehrlich Imre rendőrfogalmazó, Fráter József tb. fogalmazó és Molnár István tb. rendőrfelügyelő vettek részt a tisztviselők részéről. Rajtuk kívül az összes detektívek, több katonai detektív, rendőrök és katonai rendőrök alkották a razzia-csoportokat.

A razzia este 8 órától éjfélig tartott és szép számmal szedtek össze, különösen a szélső régiókban gyanus, foglalkozás nélküli

alakokat. Jánossy főkapitányhelyettes azonkívül különösen szép eredménnyel, mert az egyik külvárosi lebujban elcsipte a déli órákban garázdálkodó bandát, amelynek feje (kinek nevét a nyomozás érdekében egyelőre elhallgátjuk) már több ízben volt a rendőrségi cellák vendége.

A főkapitányhelyettes azonban nem elégedett meg a tegnapelőtti eredményes razzijával, azt tegnap este is folytatta, azonban most már teljesen más irányban. Arra már többször reá mutattunk, hogy a gyermekek a züllés legalsó fokáig sülyedtek, kis 10-12-15 éves csemeték, de gyakran még a 10 éven aluliak között és valóságos betörőbandák alakulnak, amelyek szédítő romlottságukkal ép olyan mértékben veszélyeztetik a város közbiztonságát, akárcsak a felnőtt, „szakképzett” betörőcsapatok. A tegnap esti razzia, amelyben Kemény L. Ignác és Fluch Ferenc tb. rendőrkapitányok, Ehrlich Imre és Kolontáry János rendőrfogalmazók, valamint Biró József tb. fogalmazó vettek részt, a fiatalok bűnösök összefogására irányult. A razzia az esti órákban a Bémer téren, a Sas passagében, valamint a külvárosi részeken zajlott le meglehetősen eredménnyel.

Egy biztos: a razziknak bármilyen is pozitív eredménye, sőt ha ugyyszólván semmi eredménye sem lenne, relative mégis eredménnyel jár, amennyiben sikerül a városból kifüstolni a magukat immár szinte biztonságban érező betörőbandákat és tolvajszövetkezeteket.

Nekünk ez is éppen elég?

Ujságírók művészi estélye.

A nagyváradi ujságírók egyesülete e hó 24-én a Vigadó nagytermében művészi estélyt rendez. A reklamozás szerénytelenség volna, megelégszünk csak azzal, hogy a feltétlenül művészi és irodalmi nivón álló estély programját ismertetjük; a szereplő nevek biztosítékot nyújtanak arra, hogy a közönség szépet, élvezettest, irodalmi és ami a mai világban fő — szórakoztató műsort kap.

Az estély konferánszierje Hegedüs Nándor, a Szabadság főszerkesztője lesz, aki gondoskodni fog róla, hogy szellemes csevegésével állandó jókedvben tartsa a közönséget.

Ady Endre, akinek érdekes egyénisége itt bontakozott ki, nagyváradi ujság redakciójában, előadást fog tartani a nagyváradi ujságírókról.

Reinitz Béla, aki nevét főleg az Ady-irodalom megzenésítése révén tette ismertté, egy fővárosi művésznőt fog zongorán kísélni.

Ezután a műsor egy pesti ujságíró, Nádas Sándor, a Pesti Futár szerkesztőjének egy vidám és mulatságos riportját igéri a „Pesti kövezetről” címmel.

A kacagtató riport után Csanak Mária hegedűművésznő fellépte következik. A művésznő, akinek szűkebb hazája Debrecen és onnan fog hozzánk átjönni egy estére, a váradi Rimanóczy családdal közeli rokonságban van; azok, akiknek alkalmuk volt már az ő hegedűjátékát hallgatni, biztosra veszik, hogy Nagyváradi műértő közönsége igaz gyönyörűséget fog találni a művésznő briliáns he-

gedű játékában. A kisasszonyt *Recht* Sándor fogja zongorán kísérni.

Az estélyen még *Marton* Manó, *Katona* Béla, *Székely* János és *Karácsonyi* Géza fognak szerepelni egy-egy szíadarabban, vagy önálló számmal. *Karácsonyi* Géza néhány fregoli imitációt is be fog mutatni.

A művészi estély, melynek programja még minden valószínűség szerint bővülni fog e hó 24-én lesz. Jegyek már most válthatók a Hegedűs hírlapirodában.

A jegyek árai a következők:

Páholy 40 korona, zsöllye 10 korona, kórszék és páholy ülés 8 korona, támlaszék 5 korona, oldalülés 8 korona, állóhely 2 korona.

A 37-esek Hadialbuma.

Mint ismeretes, minden ezred keretében mozgalom indult meg azért, hogy az ezred haditörténete, dicsőségesebb napjai, az ezred kitüntettjei, hősi halottai és összes háborús vonatkozásai egy magyar diszmunak alakjában napvilágra jussanak.

Nagyvárád volt háziezrede a 37-es gyalogezred készül most egy ilyen Hadialbum kiadására és arra vonatkozólag nagy agilitással indult meg egy nagyobb szabású akció Belgrádban, ahol tudvalevőleg a 37-esek pótkerete van.

A 37-esek albuma — mint a tervezetésekből látható — páratlannak ígérkezik a maga nemében, amennyiben egy majd 1000 oldalra terjedő, úgy irodalmi, mint technikai szempontokból mindenképen értékes diszmunakát akarnak kiadni, melyben az ezred és a külön csapatotestet alkotó zászlóaljok haditörténete kerül feldolgozásra. A piros parolisok elől jártak a világháboruban, a hősi jelentések nem egyszer emlékeztek meg róluk kiváló tettek kapcsán. A Jóska bakák vére öntözte az I. onzó partját, a Doberdó vérgőzös sziklái nem egyszer látták őket rohamra menni, a végtelen galíciai mezőkön, megtépve, sárosan, fáradtan, de tüzes lélekkel meneteltek mindég előre, a Kárpátoknál a piros hajtókások vasfalán sokszor megtorpant a muszka, amikor még gőzhenger volt. A Hadialbumnak sok-sok aranylapja lesz.

Az anyagi kérdések megoldása miatt a 37-esek tisztikara koncertet és kabarét rendez jelenleg Belgrádban, de ezt nemsokára meg fogják ismételni Nagyváradon és Bihar megye nagyobb városaiban Szalontán, Berettyóújfalun, Belényesen.

A koncerten csupa jövevű fővárosi művész és énekesnő ígérte meg közreműködését. Erre vonatkozólag különben nemsokára már a kész programot közölhetjük.

Az egész akció élén különben a pótkeret kitűnő új parancsnoka a Nagyváradon széles körben ismert és becsült *Korájtsovits* János alezredes áll, aki lankadatlan energiával és buzgalommal dolgozik ez ügy sikerén. A szűkebb szerkesztő bizottság vezetője *Imre* Sándor hadnagy, tagjai dr. *Grünstein* Bernát főhadnagy, *Papp* Jenő a „Tiszántúl” volt munkatársa, *Vadász* Ernő, *Zoltán* Jenő hadnagyok, *Irinyi* Jenő, *Bolgár* Imre hadapródjelöltök.

A napokban már Nagyváradon is megjelennek a 37-es Hadialbum művészies plakátjai, melyet *Balogh* István a kiváló tehet-

ségű rajzoló tervez, valamint az albumra vonatkozó előfizetési felhívások is.

A zöldségfélék rekvirálása Bihar megyében.

A közlekedési minisztertől tegnap rendelet érkezett *Fráter* Barnabás alispánhoz, mely elrendeli a megyében levő összes zöldségfélék sürgős rekvirálását. A rendelet szerint a házi és gazdasági szükségletet meghaladó nyers és savanyított káposzta, nyers savanyított répa, vörös és foghagyma, sárgarépa és petrezselyem a mai naptól kezdve kereskedés tárgyát nem képezheti. A rekvirálás okául a rendelet a hadsereg élelmezésének biztosítását jelöli meg és főbb intézkedéseiben a következőket tartalmazza:

A rekvirálás vezetésére a miniszter *Bleier* Ödön tüzérszázadost, mint miniszteri biztost rendelte ki, aki a rekvirálást a járási főszolgabírók és a katonaság közreműködésével fogja végrehajtani.

A házi és gazdasági szükséglet címén visszatérhető mennyiség ellátandó személyenként számítva, nyers és savanyított káposztából 15 kg., nyers és savanyított répából 15 kg., vörös- és foghagymából 3 kg., sárgarépból és petrezselyemből 5–5 kg. Vetőmag termesztése céljából 1000 négyzetméterenként 120 kg. hagymamag tartható vissza.

A rekviráló bizottság térítéskepp fizet minden 100 kg. sárgarépa után 80 koronát, 100 kg. petrezselyem után 70 koronát, vörshagymáért (makói és furti) 92 koronát, közönséges vörshagymáért 80 koronát, foghagymáért 300 koronát, dughagymáért 350 koronát, káposztáért 40 koronát és savanyított káposztáért 100 korona 60 fillért.

A megállapított házi és gazdasági szükséglet levonása után mutatkozó többlet felett a tulajdonos nem rendelkezhetik, hanem tartozik azt az átvételig a megromlástól védett helyen megvédeni.

A rekvirálási eljárás részleteinek megvitatása céljából *Fráter* Barnabás alispán a közeli napokban megbeszélésre fogja összehívni a járási főszolgabírákat.

HIREK

Czernin gróf — vezérőrnagy

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A hoinapi Wiener Zeitung, valamint a Budapesti Közlöny is a következő legfelső kéziratot hozza:

Kedves gróf Czernin!

Az az óhajom, hogy a véderő és az ön közötti viszony, kedves gróf Czernin, aki a hadsereg kiváló támogatásával letette az általános béke első alapkövét, még bensőségesebbé váljék, miért is kinevezem önt kiváló szolgálatai elismerésül vezérőrnaggyá szolgálton kívüli viszonyban.

Báden, 1918 február hó 15.

KAROLY s. k.

* A Népszövetségi Hitelszövetkezet értesíti a III-ik évtársulat tagjait, hogy a törzsbefizetések a reáeső osztalékkal a befizetési napokon: csütörtök és hétfő délután 3–5-ig kiadatnak. Az igazgatóság.

* A Kath. Kör keddi vetítő estélyén dr. Szabó Vendel theologiai tanár tart előadást Oroszországról és Szibériáról. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg úgy a tárgy nagy érdekessége, mint az előadó személye miatt. A gyönyörű képek az orosz vidékek legjellegzetesebbjeit fogják bemutatni. Az előadás d. u. 5 órakor kezdődik.

* A rendőrök tisztelgése a főkapitánynál. Megirtnk, hogy a csütörtöki közgyűlésen Gerő Ármin főkapitány az elhangzott támadásokat, amelyekkel a rendőrséget illették, erélyesen visszaverte. A rendőrség olvasta a Tiszántúlban és a többi lapokban, hogy a főkapitány milyen erélyesen védelmére kelt a rendőrségnél és a tisztikarnak. Tegnapelőtt délután ahányan vannak, összegyűltek és értesítették Becsey Ignác őrmestert, hogy beszélni akarnak vele. Becsey őrmestert meglepte a dolog, amelyet csak akkor értett meg, amikor az egyik rendőr kilépett a sorból és felkérte, hogy nevükben tudassa Gerő Ármin főkapitánynál köszönetüket és ragaszkodásukat csütörtöki beszédjeért. Kijelentették, amíg csak lesz egy csepp erejük, hiven fogják hivatásukat tovább is teljesíteni. Becsey őrmester tegnap délelőtt két rendőraltiszttársaságában felkereste Gerő Ármin főkapitányt s szószerint tolmácsolta előtte mindazt, amivel a legénység megbizta. A főkapitányt igen meghatótta a rendőrök ragaszkodása s elfogódott hangon mondott köszönetet érte és továbbra is a legnagyobb jóindulatáról biztosította a rendőrséget.

* Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Padala* Jolán okl. gazdasági szaktanítónőt a berettyóújfalusi önálló gazdasági népiskolához áll. gazdasági szaktanítónővé nevezte ki.

* Ma népszövetségi mozi. A Kath. Népszövetség ma, vasárnap délután 5 órai kezdettel ismét mozielőadást tart a Kath. Kör Szent-László-termében a következő műsorral:

1. Messter-hét.
2. Szenes zsák, mint pénzszekrény. (Bohózat.)
3. Kedélyes nyaralás. (Bohózat.)
- 4, 5, 6. Babérfa és koldusbot. (Dráma 3 felvonásban.)

A beléptidíjak az ifjusági előadásokéval azonosak.

* Nők a jogi pályán. A magyar nők régóta sóvárgással tekintenek a jogi pálya felé, amely eddig előlük el volt zárva. Vágyuk a közel jövőben talán meg is valósul. A nőnek a jogi pályán való érvényesülését fogja ismertetni dr. *Balás* Elemér egyetemi m. tanár, kir. törvényszéki elnöknek a szabadegyetem szerdai (február 20.) estélyén tartandó: „A nő mint jogász” című tanulságos előadása. Ugyanazon estén szerepel még dr. *Polilka* Károly tartalékos hadnagy, hadapródiskolai tanár, a tudós geográfus, „a földrajz jelentősége a hadviselésben” című nagyérdéki tanulmányával. Az előadások kezdete este fél hat órakor a Katholikus Kör nagytermében.

* A népruházati szétosztó bizottság vezetősége felkéri a helybeli összes állami hivatalok vezetőit, hogy a kiadott felhívásban előírt módon készített kimutatásokat 48 órán belül a Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának (Főpostapalota, földszint, 10. sz. a.) átadni sziveskedjenek. Azon hivatalok, akik az összeírásra felhívást nem kaptak volna, felvilágosításért haladék nélkül nevezett Beszerzési Csoporthoz forduljanak. Telefon 707.

Pétervári delegátusaink átlépték a német vonalat.

Budapest, február 16. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A német bizottságok és a szövetséges államok bizottságai tegnap elhagyták Pétervárt. Ma reggel visszautazásukat folytatva átlépték a német vonalat.

* **A Ház ülése.** Budapestről jelentik: A képviselőházban az elnök, majd Tisza melegen emlékezett meg Khuen haláláról. Tisza az ukrán békét méltatta, majd Popovics pénzügyminiszter beterjesztette a budgetprovizoriumot. — Azután Hindy Zoltán interpellált a katonadiákok ügyében. Szurmay miniszter megnyugtató választ adott. Ezzel az ülés 12 órakor véget ért.

* **Ecetgyárat állít a város.** Körülbelül egy év óta nagy hiány van Nagyváradon az ecetben. Az ecethiány nagy nehézséget okoz nemcsak Nagyvárad lakosságának, hanem még inkább a közeli községek szegény népének, akik Nagyváradon szereztek be egyszerű ételeikhez az ecetet. Most fel kell járniok a várost, míg uzsora áron hozzá jutnak egy liter ecethez. Nagyvárad város tanácsa tegnap foglalkozott az ecethiány kérdésével. Lukács Ödön főjegyző, tapasztalván a nagy ecetszükséget, előterjesztést tett, hogy ha kedvező más megoldást nem találna az ecethiány megszüntetésére, hatalmazza fel a tanács, hogy 200 hektoliter 10 fokos ecetszesz gyártására szerződést köthessen. Ebből az ecetszeszből 4 fokos ecetet állíttatna elő az élelmezési ügyosztály, amelyet 2 korona 80 fillérjével bocsátanának a közönség szükségletének ellátására. A tanács a főjegyzőnek a felhatalmazást megadta.

Ugyancsak a tanács tegnapi ülésében Jurikskay Barna tanácsnok bejelentette, hogy tárgyalásokba bocsátkozott arranézve, hogy az egyik ecetgyár bérbevételével ecetgyárat állítson fel a város. Az ecetgyárban a városi szeszlozde melléktermékeiből gyártanak ecetet, amelyet a közönség szükségletének ellátására fordítanak. A tanács ezúttal nem döntött a tanácsnok javaslatára fölött, de nem ellenzi, hogy a tárgyalásokat folytassa.

* **A hónapos szoba felmondása.** A budapesti lakáshivatal elnökének, Szabó Imre dr. tiszti főügyésznek előterjesztésére a kormány az albérletbe adott szobák felmondásának korlátozásáról rendeletet bocsátott ki, mely a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni. Ebben a rendeletben kimondja a kormány, hogy butorozottan vagy butorozatlanul kiadott szoba albérletét az albérletbe adó fölmondása csak a következő esetben szüntetheti meg: 1. ha a szobára neki magának van elkerülhetetlenül szüksége, vagy ha az albérletbe adást más fontos okból kénytelen abbahagyni; 2. ha az albérlet a bérleti összeg kifizetésénél vétkesen késedelmeskedik; 3. ha az albérlet az albérlet tárgyát jelentékenyen rongálja és ezt a sérelmes használatot a bérbeadó felhívására azonnal meg nem szünteti; 4. ha a fölmondás az albérletnek a házirendet ismételtelen súlyosan sértő, türethetetlen, megbotránczó vagy egyéb súlyos kifogás alá eső magaviselete miatt, vagy azért megokolt, mert az albérlet személye vagy magaviselete a bérbeadóra nézve türethetlenné teszi az együttlakást és 5. ha az albérlet az

albérletet a bérbeadó beleegyezése nélkül átruházza, vagy az albérlet tárgyát jogtalanul további albérletbe adja.

* **Orvosi hír.** Dr. Fisch Aron hazaérkezett és rendeléseit ismét megkezdte.

* **A hadmentességi díjat fizetők bejelentése.** A fegyveres szolgálatra alkalmatlanok március hónapban tartoznak bejelenteni azokat az adatokat, melyek a hadmentességi díj kivetésénél irányadók.

* **Pénzügyintézetek közgyűlése.** Ma, vasárnap három nagyváradai pénzügyintézet tartja közgyűlését. Dél előtt 11 órakor a Biharmegyei Takarékpénztár és a Polgári Takarékpénztár, dél előtt fél 12 órakor pedig a Nagyváradai Agrár Takarékpénztár tartják rendes évi közgyűléseiket, saját helyiségeikben.

* **Kutbaesett sietség.** Nagyvárad városa már elkészítette a Munkaközvetítő hivatal szervezeti szabályait s megtett minden intézkedést, hogy a hivatalt mielőbb felállíthassa. A tanács tegnapi ülésében akként határozott, hogy a Munkaközvetítő hivatal nem a Csesztivő-intézet épületében, hanem a városházán, Réz Mihály felügyelő-igazgató helyiségében rendezze be s Réz Mihály örökké vándorló hivatalát telepíti át a Csesztivő-intézet épületébe. Ezzel egyidejűleg, éppen tegnap érkezett le a belügyminiszter leirata a városhoz, amely szerint nem oly sietős a berendezkedés, mert a hivatal felállítására vonatkozó határozatot és a szervezeti szabályzatot ugyan tárgyalás alá vette a miniszter, de már most megjegyzi, hogy a munkaközvetítő szervezeti szabályzatát nem a város, hanem a belügyminiszterrel együtt a kereskedelmi miniszter állapítja meg. Mig ez nincs kész, a hivatal felállítása bonyodalmakra vezethetne s a közgyűlés határozatának végrehajtása a közrendbe ütközik.

* **Tanárok közgyűlése.** A biharmegyei és nagyváradai polgári iskolai tanárok köre ma, vasárnap dél előtt 10 órakor tartja közgyűlését a városházán.

* **Halálozás.** Egbeli Körmendy Dánielné szül. Papp Ilona e hó 15-én életének 58-ik, házassága 42-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma d. u. 2 órakor lesz a Biharmegyei kórházból. Kiterjedt család gyászolja.

* **Biharvármegye új gazdasági vasúthálózata.** A gazdaságoknak megfelelő mezői és összekötő vasúti berendezéssel való ellátását a vasúttól távol eső községeknek és telepeknek a közforgalmi vasúti hálózatba való bekapcsolását halaszthatatlan égető szükségé tette Biharvármegyében is, mint az egész országban az igavonó állat állományának a háboruban nagy arányú kipusztulása, de főképpen, hogy az ország gazdasági közönségének rá kell térnie a belterjesebb gazdálkodásra. Hogy a vármegyében kialakuló III. rendű vasúthálózatok ne ötletszerűen, hanem a közérdek szemmel tartásával, szervesen és rendszeresen épüljenek ki a Gerster-Megyeri—Szunyogh cég a Biharvármegyében kiépítendő III-ad rendű gazdasági vasúthálózatokra egy általános tervet dolgozott ki és annak kiépítésére javaslatot nyújtott be a vármegye alispáni hivatalához. A Magyar Mérnök és Építész Egyesület nagyváradai osztálya felkérésére Gerster

Béla e hó 20-án délután fél hat órakor a Városháza nagytermében ismertetni fogja a terveket, mely előadásra az Osztály ez uton is meghívja az érdeklődőket.

* **Almasajt és árpagyöngy a beszerzési csoportnál.** A biharmegyei és nagyváradai közalkalmazottak beszerzési csoportja értesíti a Nagyváradon lakó tagjait, hogy almasajt, újabb árpagyöngy küldemény érkezett, melyből fejénként 10 deka kapható.

* **Ügyes gépirókiasszony** irodájában felvétetik. Cím a kiadóban.

Megnyilt

Haltenger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'orfo cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Színház.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Timár Liza.
 Vasárnap este: Padlásszoba. (Bemutató előadás.)
 Hétfő: Padlásszoba.
 Kedd: Padlásszoba.
 Szerda: Padlásszoba.
 Csütörtök: Ocskay brigadéros.
 Péntek: Vandergold kisasszony.
 Szombat délután: Névtelen asszony.
 Szombat este: Mágns Miska.
 Vasárnap délután: Ártatlan Zsuzsi.
 Vasárnap este: Uri divat (Bemutató előadás.)

A hét műsora.

Ma délután Bródy Sándor közkedvelt életrajza: a Timár Liza tölti be a műsort, este pedig bemutatója van a Szigligeti-színháznak. Ez estén a Padlásszoba című operettnek a premierje lesz, amelyben Kovács Margit, Kálmán Mancsi, T. Pogány Janka, Tompa Béla, Szigetny Jenő, Szabó Gyula, Stoll Béla és Madas Pista játszanak jelentékenyebb szerepeket.

A Padlásszoba a jövő hét csütörtökéig marad egyelőre műsoron. Csütörtökön az Ocskay brigadéros, Herczeg Ferenc kútiné színműve kerül előadásra, amelynek felelevenítését a legosztatlanabb rokonszenyvel fogadta a közönség. A Vandergold kisasszony, ez a kedves zenéjű operette, amelyet oly jelentékeny sikerrel mutatott be a színház operette együttese, pénteken kerül ismét színre. Szombaton délutánra a színház műsorának egyik legkedveltebb drámai alkotását, a Névtelen asszonyt tűzték műsorra, míg este a Mágns Miska, ez a pompás és közkedvelt operette fogja a közönséget szórakoztatni. Vasárnap délután az Ártatlan Zsuzsi kerül színre.

Az Uri divat.

— Molnár-est a Szigligeti-színházban.

Az e héten kibocsájtott változatok és érdekes műsor méltó befejezőjeként a direktió vasárnap estére Molnár Ferencnek egyik legszenzációsabb sikerű színpadi alkotását, az Uri divatot tűzte ki előadásra.

A közönség, amely színházi ügyekben jól értesült szokott lenni, bizonyára tudja, hogy Molnár Ferenc Uri divatja nemcsak

Budapest közönségét ejtette lázba, hanem páratlan hatást keltett Bécsben is, ahol éppen most, nap-nap mellett zsúfolt házak előtt aratja legszebb diadalát az Uri divat.

Érthető tehát, hogy amint először napvilágot látott a híre annak, hogy Molnár Ferenc Uri divat című színműve Nagyváradon vasárnap bemutatóra kerül, a közönség máris ostromot indított a pénztár ellen, hogy magának jegyet biztosítson. A színház vezetősége igen helyesen számolt ezzel a hirtelen és lázasan fellobbant érdeklődéssel és az Uri divatot egy hétre tüzi előadásra.

De másként nem is volna elképzelhető, hogy azok mellett a horribilis áldozatok mellett, amelyekkel az Uri divat kiállítása jár, a színház valahogy is megtalálja a maga számadását.

Az Uri divatnak négy, lényeges főszerepe van, amelyeket a nagyváradi szereposztás a drámai együttes legjobb erőinek juttatja.

Igy Paulát a budapesti előadásban Bajor Gizi személyesíti — nálunk Polgár Mária játssza. Juhászt — Tóth Elek, feleségét H. Körössy Juci, az első segédet Váradi Lajos, a bárót pedig Bihari Ákos fogja játszani.

Uj nőiszabóság!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint főszabász működtem, a cégtől megválva Beöthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesítettem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát kiérdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

kitünő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészíték.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

UJSÁGKIHORDÓNÓK
FELVÉTELNEK

a „TISZÁNTÚL”
KIADÓHIVATALÁBAN.

Jóni Lajos kir. bírósági végrehajtó Margittán.

7—1918 vht.

Árverési hirdetmény.

A budapesti ker. és váltó kir. törvényszék 73025/1914. számú végrehajtást rendelő végzése alapján dr. Valatin Andor ügyvéd által képviselt hazai általános biztosító r. t. végrehajtató javára Pető József tóti lakos végrehajtást szenvedő ellen az 1914. évi július hó 9. napján foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával le és felülfoglalt ingókra a margittai kir. járásbíróság 1917 Pk. 3849/6 számú kiküldő végzése folytán 202 kor. 98 fillér tőke, ennek 1912. évi október hó 15. napjától járó 6% kamata, 147 kor. 28 fill. bíróság megállapított költség, 12 kor. árveréstüzdíj és még felmerülő költségek kielégítésére árverést hirdetnek, melynek: Tóti községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határidőül 1918. évi március hó 4. napjának délelőtti 8 óráját kitűzöm, amikor a bíróság lefoglalt és 1045 koronára becsült ingók u. m. lovak, üsző, lószerszám, szekér, hévér a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak. A vételár az 1881. évi LX. t. c. 198 § határozataihoz képest azonnal és készpénzben fizetendő. A netaláni elsőbbségi igények az 1881. évi LX. t. c. 111. és 112 §-ai értelmében az árverés megkezdéséig nálam jelentendők be.

Az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében az árverést az alábbi alap és felülfoglaltok javára is egyidejűleg elrendelem és pedig: dr. Sonnenvirth Lajos ügyvéd jav. 90 kor. 50 fill., Guttman Sándor jav. 352 kor., Szintay Kálmán és dr. Szintay Lajos jav. 20000 kor., Magyar Bank r. t. jav. 285 kor., Kühne mezőgazdasági gépgyár r. t. jav. 251 kor., dr. Szintay Lajos jav. 15000 kor., Hitelbank r. t. jav. 3100 kor., Reismann Antal jav. 2800 kor., Hazai Általános Bizt. Társaság jav. 61 kor., Hazai Általános Bizt. Társaság jav. 199 kor. 07 fill., Hazai Általános Bizt. Társaság jav. 202 kor. 98 fill. és járulékal iránti követelés kielégítésére.

Margitta, 1918. évi február 4-én.

Jóny Lajos
kir. bir. vhtó.

! ALKALMI VÁSÁR !

Sejmek, kesmi-
rok, női fehérne-
műek, szőnyegek,
nagyválasztékban

KELENGYE
áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Kráner féle bolt-
helyiségben.

Egy cséplőgarnitúra
teljes felszereléssel eladó.

Nagy hatos Karán Schutle-
vort cséplő, Magyar Állami
Vasramás, négy éves, teljes
prima szijazattal, azonnal
üzemképes. A gép

BIHARDIÓSZEG ÁLLOMÁSNÁL
megtekinthető.

Legujabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8—
Majolika gyümölcs állvány	8—
Majolika tálcá fogóval	8—
Majolika cukortartó díszes	8—
Majolika gyümölcs készlet	8—
Vizes készlet csiszolt üvegből	8—
Boros	8—
Likör	8—
Söröskészlet színes aranyozással	8—
Boroskészlet színes	8—
Vizeskészlet színes	8—
Likörkészlet színes	8—
Befőtteskészlet kristály fehé	8—
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8—
Majolika fali sőtartó színes	5—
Majolika vizeskanapé színes	5—
Kenyér kosár színes üveggel	5—
China ezüst cukortartó	5—
China ezüst gyümölcs állvány	5—
Majolika virágváza színes	5—
Majolika virágfazék	5—
Majolika dísz figura	5—
Porcellán főzőlábos	5—
Porcellán főzőfazék	5—
Teáskészlet színes aranyozással	40—
Kávéskészlet színes aranyozással	40—
Fekete készlet színes aranyozással	80—
Ébédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120—
Hidegfelvágottas kész. sz. aranyozással	20—
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80—
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25—
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25—
Függő	25—
Teás pohár China ezüst foglaltban	8—
Teás csésze szin, finom aranyozással	8—
Kávés	8—
Köpcősze	8—
Főzőlábos barna tűzálló tüllel	8—

Nippek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
teit víztartók, Konyhabere-
dezési cikkek, Képek, Keretek,
:: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és díszműru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-s. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

ALABÁSTROM pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere szappan főleg azon körülménynek köszöni nagy közkedvelt-ségét és jó hírnevét, hogy a legtisztább és legjobb anyagból készül s tartós és kellemes illattal használatban különös enyheség és dus fehér habja által tűnik ki, miért is a bőr tisztátalanságát eltávolítja s annak egyuttal szép üde kinézést és bársonyszerű simaságot kölcsönöz, éppen ezért a legelőkellőbb körökben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom pipereszappanok:

Ibolya, gyöngyvirág, rózsza, ergona, borax.

Nagy kerek angol szappanok.

Illatszerek kimérve és eredeti üvegekben.

!! KÖLNIVIZEK. !!

Parfüm Casetták karácsonyra és éjvire hölgyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándék

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt” gyógyszer-tárában Nagyvárad
Szent László-tér, városháza mellett.
Vidéki rendeléseket azonnal küldök!

MOCSÁRY SÁNDOR TELEFON 1404.

ZÖLDFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.
Villany- és vízvezetékszerelő,
hádcgos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Elektro-technikai cikkek és 1/2 Wattos Wolfm ezéles Tungeram-égők állandósn raktáron.

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő **Málnaszörp**, **Trileypeszgő**, valódi kitűnő ó-borok.

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletesházikenyer. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrour-ágybetétek: összehajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.
Telefon szám: 558

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők merék után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

Képkerevezések

a legmodernebb kivitelben minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegek miatt olcsó árban, gyorsan készülnek. Ovál keretek nagy raktára. Modernképkerevezési vállalatnál Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a !! Széchenyivel szemben. !!

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanolyam.

1918. február 1-én kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.
Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Eladó egy malomberendezés, ugymint malomszíták, hozzávaló szíjtárcsák, transmissiók és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

Betűszedő tanulóknak fiu és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.